

maalet om de engelske Konservative. Men jeg tror ikke, at de danske Arbejdere vilde takke det konservative Parti, hvis det gik ind paa lignende Tanker og lignende Forslag som dem, de engelske Konservative i Øjeblikket har fremsat. Jeg tror, de langt vil foretrække, at vi stiller os noget køligt til Spørgsmaalet om Udbyttedelingstankens Gennemførelse ad Lovgivningens Vej.

Ordføreren for Forslagsstillerne (P. Munch): Naar den højtærede Minister i dette, at man ikke i Arbejdskommissionen kendte Fagforeningernes Svar paa Forespørgselen, saa et Vidnesbyrd om, at Arbejdstempoet ikke var meget anstrengt i denne Kommission, saa maa Ministeren have overhørt Forklaringen derpaa. Forklaringen var denne, at Svaret fra Fagorganisationerne efter Opfordring fra disse blev holdt tilbage overfor Kommissionens Medlemmer, indtil Svaret fra Arbejdsgiverne forelaa. Det er den ganske ligefremme og naturlige Forklaring.

Den højtærede Minister sagde i sin Slutningsbemærkning nogle formanende Ord til mig, gav mig i en vis Forstand en mild Advarsel. Naar dette var Tilfældet, berøede det imidlertid, saa vidt jeg har forstaaet, paa en Misforstaaelse af, hvad jeg paa et bestemt Punkt, Ministeren her lagde Vægt paa, havde sagt. Han havde forstaaet det, som om jeg gav min Tilslutning til den Tanke, at Ejendomsretten til Aktierne meget vel kunde tildeles videre omfattende Organisationer, den samlede Organisation indenfor det paa-gældende Fag. Jeg har netop taget Afstand fra den Tanke, idet jeg har sagt, at da vilde Sammenknytningen mellem Bedrifterne og de paagældende Arbejderkrede blive alt for svag. Den Tanke, jeg derimod mener, man meget vel kan føre ind under en Ordning af den Beskaffenhed, er, at den samme Virksomheds Arbejdere danner en Helhed som Ejer af Aktierne. Jeg anser det ikke for den mest hensigtsmæssige, mest fremmende Form, men jeg ser ikke rettere end, at den meget vel kan anvendes, og mellem de forskellige Forsøg, der rundt om er gjort, er der adskillige meget vellykkede, som netop er af den Beskaffenhed. Dertil kommer jo ogsaa, at man i den Henseende ikke fjerner sig saa væsentligt fra den Ordning, der kendetegner de kooperative Foretagender, der mange Steder er gennemført med stort Held. Den væsentlige Forskel bliver saa, at Overgangen til en saadan kooperativ

Institution her sker gradvis, rimeligvis gennem en lang Aarrække.

Den højtærede Minister sagde dernæst til mig, at vi havde gjort klogere i ikke i Lovforslaget at medtage Bestemmelser om Opmuntring til Anvendelsen af Fællesraad; ikke fordi han selv var imod det — hvis det kunde gennemføres under de engelske Former, nærede han aabenbart ikke nogen Betænkelighed derved —, men fordi han frygtede for, at dette skulde skræmme Arbejdsgiverne. Deri kan den højtærede Minister vel i nogen Grad have Ret. Jeg underkender ikke den faktiske Vanskelighed, der ligger i Arbejdsgiverstemninger, men jeg tror rigtignok ogsaa, man ikke blot skal tænke paa de Ting, som kan gøre dette let antageligt og tiltalende for Arbejdsgiverne, jeg tror ogsaa, man skal tænke paa de Ting, som kan gøre hele dette System tiltalende for Arbejderne, og i den Henseende er der nogen Tilbøjelighed, synes det mig, hos den højtærede Minister til stærkere end i og for sig nyttigt og hensigtsmæssigt at understrege en principiel Modsætning til Arbejdernes Synspunkter, til Socialdemokratiets Opfattelse af denne Sag. Jeg lægger ikke i Forbindelse med dette Spørgsmaal megen Vægt paa teoretiske Diskussioner om, hvorvidt det ene eller det andet, som her sker, kan tjene en kommende Socialisering. Jeg anser denne Socialisering for et meget ubestemmeligt Begreb, som man neppe vil opnaa meget stort Udbytte ved at indføre i Diskussionen. Jeg er ganske enig med den højtærede Minister i, at hvis vi skal komme frem i den Henseende, maa vi holde os til det praktisk foreliggende, til det nærmest foreliggende. Ud fra dette Synspunkt er Lovforslaget formet, og paa dette Grundlag haaber jeg altsaa paa en kommende velvillig Forhandling.

Velvillien er jo mindst hos det konservative Folkepartis Ordfører (Bouet), og det forekommer mig, at Velvillien blev en Grad mindre, efter at en anden Ordfører for konservative Ideer (Holstein) her i Salen meget kraftigt havde taget til Orde for Grundtankerne i dette Lovforslag. Det ærede Medlem advarede mig bekymret og næsten faderligt mod at lægge for megen Vægt paa de venlige Ord, der har lydt under Diskussionen om denne Sag. Ja, nogen Vægt lægger jeg nu alligevel paa de venlige Ord, som her har været fremført. Jeg tror, at ethvert æret Medlem, der vil tænke sig blot 2 eller 3 Aar tilbage i Tiden og tænke sig, hvorledes en Forhand-